

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 85/2023**

Het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 juni 2021, dat territoriale polen creëert om de inclusie van leerlingen met specifieke behoeften in het gewoon onderwijs te versterken, is op twee punten discriminerend

Bij het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 juni 2021 worden lokale structuren ("territoriale polen") opgericht om de inclusie van leerlingen met specifieke behoeften in het gewoon onderwijs te versterken. De koepelvereniging van het katholiek onderwijs SeGEC en de vzw « Inclusion » vorderen de vernietiging van verschillende bepalingen van dat decreet. Het Hof is van oordeel dat het niet redelijk verantwoord is dat de territoriale polen die onder de verantwoordelijkheid zijn geplaatst van een « hoofdschool » die tot het door de Franse Gemeenschap georganiseerde onderwijs behoort, met betrekking tot hun werking een aanzienlijkere financiering genieten dan de territoriale polen waarvan de hoofdschool behoort tot een ander onderwijsnet. Het Hof is eveneens van oordeel dat het discriminerend is dat de territoriale polen een aanzienlijkere financiering krijgen voor leerlingen met een sensomotorische handicap, ten nadele van leerlingen met een verstandelijke handicap. Het Hof vernietigt dus de betrokken bepalingen van het decreet van 17 juni 2021. Het handhaaft evenwel de gevolgen ervan tot het einde van het schooljaar 2025-2026, om de decreetgever de tijd te laten om nieuwe bepalingen aan te nemen.

1. Context van de zaken

Om **de inclusie van leerlingen met specifieke behoeften in het gewoon onderwijs** geleidelijk aan te versterken, heeft de Franse Gemeenschap bij decreet van 17 juni 2021 **territoriale polen** opgericht. Een territoriale pool is een structuur die belast is met de ondersteuning van scholen voor gewoon onderwijs voor de integratie van leerlingen met specifieke behoeften. Een pool wordt geplaatst onder de verantwoordelijkheid van de inrichtende macht van een « **hoofdschool** » die tot het gespecialiseerd onderwijs behoort. Die hoofdschool kan samenwerken met « **partnerscholen** », die ook tot het gespecialiseerd onderwijs behoren. De territoriale pool oefent zijn opdrachten uit in « **samenwerkende scholen** » die tot het gewoon onderwijs behoren en die verplicht zijn om samen te werken met een territoriale pool.

Het SeGEC (dat het katholiek onderwijs in de Franse Gemeenschap en in de Duitstalige Gemeenschap vertegenwoordigt) en de vzw « Inclusion » vorderen de vernietiging van verschillende bepalingen van het decreet over de financiering van de territoriale polen.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De verschillende financiering van de territoriale polen naargelang de hoofdschool al dan niet tot het door de Franse Gemeenschap georganiseerde onderwijs behoort

Volgens het SeGEC schendt het bestreden decreet artikel 24, § 4, van de Grondwet, dat het gelijkheidsbeginsel inzake onderwijs waarborgt. Het SeGEC bekritiseert het feit dat de financiering verschilt naargelang van de inrichtende macht waarvan de hoofdschool van de territoriale pool afhangt : de territoriale polen die onder de verantwoordelijkheid zijn geplaatst van een hoofdschool die tot het door de Franse Gemeenschap georganiseerde onderwijs behoort, krijgen voor hun werking een financiering die is verhoogd met 33 % ten opzichte van de financiering van de andere territoriale polen.

Het Hof brengt in herinnering dat een gedifferentieerde behandeling van de onderwijsinstellingen mogelijk is, op voorwaarde dat die op objectieve en pertinente verschillen is gebaseerd.

Volgens het Hof kan de decreetgever, bij de oprichting van nieuwe onderwijsstructuren, de berekeningswijze voor de financiering overnemen die eigen is aan elk onderwijsnet en die is bepaald bij de Schoolpactwet van 1959.

Het Hof stelt evenwel vast dat **de territoriale polen over eigen human resources en budgettaire middelen beschikken**. Die polen onderscheiden zich op verschillende punten van de onderwijsinstellingen. Aangezien de financiering van de territoriale pool niet mag worden samengevoegd of vermengd met die van de hoofdschool, wordt de inrichtende macht van die hoofdschool niet verondersteld de door de Gemeenschap toegekende financiering te kunnen aanvullen met eigen middelen. Bijgevolg **staat de financiering van de territoriale polen los van de objectieve verschillen die tussen de verschillende onderwijsnetten bestaan**. Daarenboven **kunnen zowel de hoofdscholen die tot het onderwijs van de Franse Gemeenschap behoren als de andere hoofdscholen geen partnerschap of samenwerking weigeren** met een school die zich wenst aan te sluiten bij de pool. Ten slotte kunnen de partnerscholen en de samenwerkende scholen tot verschillende onderwijsnetten behoren. **De territoriale polen behoren** met andere woorden **niet noodzakelijkerwijs tot één enkel net**.

Het Hof besluit dat de objectieve verschillen tussen de inrichtende machten van de hoofdscholen het verschil in behandeling tussen de territoriale polen, wat de financiering van hun werking betreft, volgens het net waaraan hun hoofdschool verbonden is, niet kunnen rechtvaardigen. Het Hof vernietigt dus de bepaling die dat verschil in behandeling doet ontstaan.

2.2. De aanvullende financiering van individuele begeleidingsmiddelen voor leerlingen met een sensomotorische handicap

De vzw « Inclusion » voert aan dat het bestreden decreet leerlingen met een sensomotorische handicap gunstiger behandelt, wat betreft de aanvullende financiering van individuele begeleidingsmiddelen voor specifieke behoeften, ten nadele van leerlingen met een verstandelijke handicap. Volgens de vzw schendt dat verschil in behandeling met name het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) en de rechten van personen met een handicap die internationaalrechtelijk worden gewaarborgd.

Het Hof merkt op dat het bestreden decreet een verschil in behandeling tussen leerlingen creëert volgens hun handicap, in zoverre in een individuele opvolging en in een aanzienlijkere aanvullende financiering wordt voorzien voor leerlingen met een sensomotorische handicap.

Volgens het Hof berust dat verschil in behandeling niet op enige verantwoording. Bovendien was de vroegere regeling niet bestaanbaar met het recht op inclusief onderwijs van leerlingen met een verstandelijke beperking, gewaarborgd door artikel 15, lid 1, van het herziene Europees Sociaal Handvest (zie de [beslissing van 9 september 2020](#) van het Europees Comité voor Sociale Rechten). Hoewel de decreetgever een ingrijpende hervorming geleidelijk tot stand kan brengen en dus ook geleidelijk mag toewerken naar de inclusie van leerlingen met een handicap, mag hij de leerlingen niet op onverantwoorde wijze verschillend behandelen naargelang van hun - verstandelijke of sensomotorische - handicap. Het Hof besluit dat de bestreden bepalingen moeten worden vernietigd.

3. Besluit

Het Hof **vernietigt** de artikelen 6.2.3-1, tweede lid, 2°, b), 6.2.5-4 en 6.2.5-5 van het Wetboek voor het basis- en secundair onderwijs. Omdat een vernietiging met terugwerkende kracht, enerzijds, aanzienlijke financiële moeilijkheden zou kunnen veroorzaken voor de territoriale polen die een verhoogde financiering hebben genoten, en, anderzijds, het risico kan inhouden dat aan leerlingen met een sensomotorische handicap het door hen genoten mechanisme wordt ontzegd, **handhaaft** het Hof **de gevolgen** van de vernietigde bepalingen tot het einde van het schooljaar 2025-2026, om de decreetgever voldoende tijd te geven om nieuwe bepalingen aan te nemen.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)